

Rolbař Igor Levč: Běžkaře na Valašsko lákají horská panoramata i spojení přírody s tradiční kulturou a gastronomií

12.2.2024 - | Krajský úřad Zlínského kraje

S příchodem mrazivého počasí a první sněhovou nadílkou začala v nejvyšších místech Zlínského kraje ta pravá zimní sezona. Za rozhovorem jsme proto tentokrát vyrazili do Vsetínských Beskyd, abychom si vyzpovídali muže, který svůj život zasvětil horám a službě lidem, kteří do nich vyráží. Přes 40 let působil v Horské službě, jako instruktor a cvičitel připravoval nové horské záchranáře, dnes je jejím čestným členem. K jeho životním vášním patří tvorba map a především běžecké lyžování. Dnes i po sedmdesátce během zimní sezony pravidelně usedá do kabiny rolby a z horské chaty na Vsackém Cábu, kterou přes tři desítky let provozuje, se vydává upravovat běžkařské tratě. Na otázky redakce Magazínu 21 odpovídal Igor Levč.

Jak dlouho se věnujete úpravám bílé stopy v Beskydech?

Pár desítek zim už to bude. Nejprve jsem jako kluk prošlapával běžkařské stopy se sportovním oddílem TJ Slovan Vsetín. Lyže na nohy a šlo se. Později jsme projížděli stopu skútrelem v rámci činnosti horské služby, protože nikdo jiný tenkrát techniku neměl. Po sametové revoluci se začalo s úpravami tras prvními vlastními skútry, později vzniklo sdružení Valašsko - Horní Vsacko, do kterého je dnes zapojeno město Vsetín a osm dalších obcí. Na úpravách se podílí také obec Valašská Bystřice. Dnes mají členové sdružení k dispozici rolby a další techniku a společně upravujeme Beskydskou Hornovsackou magistrálu.

Kolik kilometrů tras pro běžkaře to vlastně je?

Trasa samotné Hornovsacké Beskydské magistrály od Vsetína po Bumbálku měří 50 kilometrů, ne nadarmo se tady jezdí Valašská padesátka. Ale jsou tady další krásné tratě, které na hlavní hřebenovku navazují. Třeba velký okruh kolem Valašské Bystřice, nebo řada odboček, jednou z nich je ta z Cábu na Santov v Malé Bystřici. Dohromady upravujeme na 160 kilometrů tratí. Z Bumbálky pak ale můžete vyrazit i dál, třeba na Pustevny a Radhošť. Nebo můžete pokračovat do sousedního Moravskoslezského kraje – na Bílou a odtud třeba až na Lysou horu. Tratě u nás jsou ale stejně nejhezčí.

Jak náročná je taková úprava trati pro běžkaře, kolik času to zabere?

Já osobně upravuji trasu ze Vsackého Cábu na Soláň, to je nějakých 15 kilometrů. Samozřejmě velmi záleží na povětrnostních podmínkách. Když je hezky a nefouká, tak mi cesta rolbou tam a zpět zabere kolem 4 hodin. Naštěstí mě nikdy nezahladila technika, ani nezastihla taková změna počasí, která by mě uvěznila někde venku. Třeba po vichřici musíte cestu kompletně znovu vytýčit, protože je úplně zavátá sněhem, prostě jako by tam ani žádná cesta nebyla. Krajina se úplně změní. To se můžete s rolbou raz dva převrátit. Ale jak říkám, mně se naštěstí nikdy nic takového nestalo. Další věc je, že musíte udržovat a prořezávat porost, padlé stromy, větve, aby byla zachována průjezdnost. Když to nikdo neprořeže a někomu se něco stane, je to průšvih, protože se k němu pomoc nemusí dostat dostatečně rychle.

Jak často musíte vyrážet tratě upravovat? Jezdíte třeba i v noci?

Dokud jsme neměli podporu Zlínského kraje, měli jsme co dělat, abychom byli vůbec schopní připravit trasy pro běžkaře na víkend. Díky financím od hejtmanství můžeme tratě projíždět častěji. Je to pro nás velká pomoc, které si vážíme a děkujeme za ni. Já osobně jezdím nejraději za tmy, třeba kolem páté, protože vím, že na cestě už na nikoho nenarazím a budu mít klid na práci. Zapnu reflektory a jedu. Četnost závisí na počasí, když nasněží nebo pořádně zafouká, tak je samozřejmě potřeba vyjet a trať upravit.

Jistě máte přehled, odkud jsou běžkaři, kteří na hřebeny hor u nás v kraji jezdí?

Nejvíce lidí, kteří k nám jezdí, jsou návštěvníci, co to nemají až tak daleko, tedy obyvatelé Zlínského kraje. Spousta z nich běžkuje v rámci kondičního tréninku. Přijedou, odjedou si svůj okruh a jedou domů. Velké oblibě se naše hory těší na nížinaté jižní Moravě. Pravidelně sem jezdí plné autobusy například od Břeclavi. Přijíždí sem samozřejmě i odjinud, třeba i hodně Pražáků. Jezdí za přírodou a panoramaty, ale taky protože mohou svůj pobyt spojit s ochutnávkou nejen místní typické valašské gastronomie, ale i kultury, folkloru nebo architektury. Oblibě Beskydské magistrály velmi pomáhá skvělá dostupnost veřejnou dopravou, například skibusy, kdy můžete na jednom místě vystoupit, odjet si to svoje a v cíli zase naskočit na autobus.

Mění se nějak trendy na horách?

Běžkové lyžování je dnes mnohem masovější záležitost než před lety. Spousta lidí si k běžkám našla cestu v době pandemie, kdy sport pod střechou v podstatě nepřicházel v úvahu. Lidé utíkají z měst do přírody. Ti, kteří dnes vyrážejí do hor, jsou jednak zpravidla dobře oblečení a vybavení, ale také se umí v horách chovat, bezpečně pohybovat a ví, jak postupovat, když se něco přihodí. Návštěvníci hor jsou povětšinou také velmi dobře informovaní, třeba o sněhové pokrývce, sledují předpovědi počasí, informace na internetu a ty navíc rádi sdílí s ostatními. Objevují se i skialpinisté, ale řekl bych, že u nás je tato záležitost zatím v plenkách. Běžkaře jen tak nepřecísli.

Je něco, co Vám se spojitostí s úpravami běžkařských tratí přidává vrásky na čele?

Rozpalují mě dobřela bezohlední lidé, kteří upravené běžkařské tratě ničí. Takovým příkladem jsou menší soukromníci, kteří se věnují těžbě dřeva a lesním pracím. Ti jsou schopni kácet a stahovat dřevo těžkou technikou i v zimě a zanechat tak za sebou obrovskou spoušť – cesty, kudy vedou běžkařské tratě, doslova rozorají. To neplatí o lesnicích větších hospodářů, například z Baťových lesů nebo a firem, které zřizuje stát a města. S těmi naopak spolupracujeme a vzájemně se respektujeme. Druhou skupinou, která stopy ničí, jsou lidé, které ani nemohu nazvat turisty. Jsou to typicky skupinky, které vyráží do hor pěšky, vydají se po běžkařských trasách a doslova je rozdudou. Dřív, než jsme začali trasy upravovat, by je nenapadlo na hřebeny v zimě vyrazit, protože by se museli brodit metrem sněhu. My tu vrstvu rolbami zhutníme, aby se v ní dala udělat stopa. Běžkaři, na rozdíl od pěších turistů, nemají moc na výběr, kudy mohou jet. Připravit běžkařskou trasu stojí spoustu úsilí, děláme to jako dobrovolníci. A ostatně i dost peněz. Když po připravené bílé stopě projde takové stádo, práce i finance jdou vniveč. To by si všichni ti, kteří po ní dupou, měli uvědomit. Já je prosím, vezměte si běžky nebo jděte jinam.

<https://zlinskykraj.cz/aktuality/rolbar-igor-levc-bezkare-na-valassko-lakaji-horska-panoramata-i-spoje-ni-prirody-s-tradicni-kulturou-a-gastronomii-65c9>